

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse:
24/8102 - ODTV

Vår referanse:
25/39756 - 7

Sted, dato:
Oslo, 22.04.2025

Høringsbrev - endringer i sikkerhetsloven § 8-4 om avgjørelse av klarering

Politidirektoratet (POD) viser til departementets høringsnotat av 17.02.2025 om endringer i sikkerhetsloven § 8-4 om avgjørelse om klarering.

POD har forelagt høringen for politidistrikter og særorganer og har mottatt hørings svar fra Kripos, Økokrim og Oslo politidistrikt. Svarene fra Økokrim og Oslo politidistrikt vedlegges i sin helhet.

Vurderingen i klareringssaker

POD støtter forslaget om at sikkerhetsklareringer skal baseres på konkrete individuelle og helhetlige vurderinger hvor det også tydeliggjøres at forhold som taler til gunst for den som vurderes klarert er relevante i vurderingen. Vi støtter også forslag om at en persons egen sikkerhetsmessige bevissthet bør reflekteres i listen over hvilke forhold som kan tillegges vekt. Vi mener dette vil bidra til mer rettferdige og presise avgjørelser, og redusere usikkerheten i klareringsprosessen.

Forvaltningens behov for nøkkelkompetanse

POD støtter departementets vurdering om muligheten til å benytte bruk av vilkår for klarering for å kunne bidra til et fleksibelt system hvor verdifull kompetanse kan rekrutteres. Politiet er i ulike sammenhenger avhengig av kunnskap og kompetanse innen mangfold, kommunikasjon, språk og kultur for å kunne levere god kvalitet i sine tjenester. Det vises herunder til hørings svar fra Oslo politidistrikt.

Opprettholde sikkerhetsklarering

POD støtter forslaget om tydeliggjøring om at en klareringsavgjørelse også kan gjelde opprettholdelse av en klarering.

Opplysninger om nærstående

POD er enig i forslaget om presisering av at opplysninger om nærstående inngår i vurderingen av den som skal sikkerhetsklareres.

Økonomiske og administrative konsekvenser

POD kan ikke se at de foreslåtte endringene vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser utover det som er dagens praksis.

Med hilsen

Nicolay Bjertnæs Nakstad*Seksjonssjef***Johnny Beck***Seniorrådgiver*

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:

Oslo politidistrikt

Postboks 2093 Vika

0125

Oslo

Økokrim

Postboks 2096 Vika

0125

Oslo

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:
25/39756 - 2

Vår referanse:
25/51662 - 2

Sted, dato:
Oslo, 14.04.2025

Høring - endring i sikkerhetsloven § 8-4 om avgjørelse om klarering - svar fra Økokrim

Bakgrunn

Økokrim viser til Politidirektoratets høringsbrev av 3. mars 2025 om endring av sikkerhetsloven § 8-4 om avgjørelse om klarering.

Drøfting

Økokrim støtter forslaget med å endre sikkerhetsloven § 8-4, slik at det blir tydeliggjort det som allerede er gjeldende rett, jfr. høringsnotatet.

I høringsnotatet foreslås § 8-4 første ledd endret til:

"En person kan bare klareres *eller få opprettholdt en klarering* dersom det ikke finnes rimelig grunn til å tvile på at personen er sikkerhetsmessig skikket. Klareringsmyndigheten fatter avgjørelse om klarering."

Når det i bestemmelsens første ledd tas inn tidligere lovtekst med ordet "oppretholdt" legges det til grunn at klareringsmyndighetene også kan gjennomføre regelmessige eller kontinuerlige automatiserte registersøk og tilsvarende i klareringsperioden. Dermed kan ny digital teknologi benyttes til å effektivisere og forbedre den forebyggende delen av personellsikkerheten. Dette anses å ikke være en utilbørlig ulempe for den enkelte, all den tid den klarerte har en opplysningsplikt om de samme forhold etter § 8-11. Et illustrerende eksempel er der en klarert person blir straffedømt kan slike automatiske registersøk gjennom klareringstiden fange opp forholdet (tidligere). Således vil klareringsmyndigheten kontinuerlig kunne vurdere den sikkerhetsmessige skikketheten fortløpende gjennom klareringstiden, også der den enkelte ikke overholder opplysningsplikten.

I høringsnotat foreslås ny bokstav p skal lyde:

"annet som kan være av betydning i vurderingen av om [det foreligger rimelig grunn til å tvile på at] en person er sikkerhetsmessig skikket."

Økokrim anbefaler at endringen i ny bokstav p gjøres med formuleringen som er satt i klamme.

Konklusjon

Økokrim oversender herved høringsinnspill som anmodet.

Med hilsen

Vilhelm Einar Rikstad

Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:

Aina Veøy

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:
25/39756-2

Vår referanse:
25/51861-3

Sted, dato:
Oslo, 10.04.2025

Hørings svar fra Oslo politidistrikt - endringer i sikkerhetsloven § 8-4 om avgjørelse av klarering

Det vises til brev fra Politidirektoratet av 3. mars 2025 om Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endring i sikkerhetsloven §8-4 avgjørelse om klarering. Nedenfor følger Oslo politidistrikts merknader til endringsforslaget.

Intensjonen om å lovfeste en konkret, individuell og helhetlig vurdering i sikkerhetsklareringer er positiv. Likevel finner vi grunn til å komme med noen merknader.

Etter Oslo politidistrikt vurdering innebærer dagens sikkerhetsklaringspraksis en systematisk ekskludering av personer med annen etnisk bakgrunn. Dette er uheldig. I mange av sakene der det konkluderes med manglende sikkerhetsmessig skikkethet legges det vekt på tilknytning til fremmede stater, uten at det fremlegges konkrete bevis for faktisk sårbarhet. Dette rammer uforholdsmessig ofte personer med flerkulturell bakgrunn og innebærer en fare for at etnisitet og opprinnelse indirekte blir vurderingsfaktorer, til tross for personenes sterke tilknytning, lojalitet og tilhørighet til Norge.

For at politiet skal kunne levere god kvalitet i tjenestene er vi avhengig av kunnskap og kompetanse innen mangfold, kommunikasjon, språk og kultur. Mangfold er både en ressurs, og en forutsetning, for gode polititjenester. Politiet er helt avhengig av ansatte med minoritetsbakgrunn for å få løst viktige sikkerhetsoppgaver, for eksempel innen skjult etterforskning. Avslag på klareringer på grunnlag av udokumenterte risikovurderinger og et skjønn som ikke er transparent, gir grobunn for mistillit og følelse av utenforskap i grupper av befolkningen. Dette kan potensielt påvirke tilliten til politiet og myndighetene i betydelig negativ grad.

Vurderinger av sikkerhetsmessig skikkethet åpner for bruk av skjønn som i stor grad verken dokumenteres eller følger objektive kriterier. Dette gir klareringsmyndighetene et vidt handlingsrom og åpner for ulik tolkning og praksis. Med tanke på forutsigbarhet foreslår Oslo politidistrikt at det utarbeides nasjonale retningslinjer med objektive vilkår for vurdering av sikkerhetsmessig skikkethet.

For øvrig synes politidistriktet at ordningen med særskilt oppnevnt advokat, jf. sikkerhetsloven §8-15, har utilsiktede svakheter. Med tanke på rettssikkerheten er en tilsvarende ordning som den følger av straffeprosesslovens § 100 a, mer hensiktsmessig.

Med hilsen

Geir Johan Solem

Visepolitimester

Geir Solem

visepolitimester

Trude Beate Sveen

Avdelingsdirektør

Trude Beate Sveen

avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.